

Jaarverslag 2021 IVN Nijkerk

Hierbij ontvangt u het jaarverslag 2021 van IVN Nijkerk. Onze vereniging is sinds 1977 een zelfstandige afdeling binnen de landelijke vereniging van het Instituut Voor Natuureducatie en duurzaamheid. Het werkgebied van IVN Nijkerk omvat Nijkerk, Nijkerkerveen, Hoevelaken en Putten. Ze heeft als doel jong en oud te laten beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is. IVN gelooft dat mens en natuur onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Veel activiteiten zijn door de corona niet doorgestaan. Voor het bestuur en de werkgroepen een steeds terugkerende spanning van kan het wel doorgaan. We mogen ons rijk rekenen met de enthousiaste vrijwilligers die iedere keer weer de schouders er onder willen zetten. U vindt in dit verslag een weergave van de activiteiten die in 2021 tot stand gekomen zijn.

Het bestuur

Op de ALV, die gehouden werd op 16 juni 2021 in de bibliotheek, werd Maarten Oosterkamp voorgedragen als voorzitter. Met algemene stemmen werd zijn benoeming goedgekeurd.

De samenstelling van het bestuur in 2021:

Maarten Oosterkamp	voorzitter
Rien Loman	secretaris
Ellie Kroon,	penningmeester
Ruud Verhoef,	algemeen bestuurslid

De bestuursvergaderingen hebben het afgelopen jaar zowel online als “live” plaats gevonden. Onze voorzitter heeft de regiovergaderingen online bijgewoond. We hebben intensief contact met Stichting Natuur-en Milieuzorg Noord -West Veluwe onderhouden. Op gemeentelijk niveau zijn we nauw betrokken bij het groen in het stedelijk- en buitengebied. De contacten met de andere natuurverenigingen in onze regio hebben op een laag pitje gestaan. Ook dit jaar is ons leden aantal gegroeid en wel met 10 leden.

In memoriam

We ontvingen in januari 2021 het trieste bericht dat Johannes de Vries is overleden. Op 18 november is Jantine Strating overleden. Zij was een zeer bevoegen dame die in Bunschoten-Spakenburg op vele fronten actief was. Haar hart lag bij de jeugd. Zo was zij betrokken bij de natuurlessen voor basisscholen en op de activiteiten op de Eemlandhoeve.



Foto Sandra Plette

Werkgroep landschapsbeheer

2021 Stond weer in het teken van het corona virus. Onzekere tijden. Wat kan er wel en wat niet. We hebben zo goed en zo veilig mogelijk in kleine groepjes de werkzaamheden opgepakt. Zo zijn we 2021 januari begonnen met 2 groepjes van 2 op Kruishaar en de Bulderweg.

Op Kruishaar hebben we een houtwal uitgedund.

Aan de Bulderweg zijn er wilgen geknot, waarbij we de takken weer konden gebruiken voor het groene schoolplein van de “De Hoeksteen”

Aan de Wallerstraat hebben we in de sneeuw wilgen geknot onder toezicht van de steenuil. Ook deze twijgen hebben we gebruikt voor het vergroenen van het schoolplein van “De Hoeksteen”.

Bijzonder dat dit kleine uiltje zo dicht tegen de bebouwing haar nest heeft.



Foto Rien Loman

Een leuke actie was ook het aanleggen van een boomgaard op zorg erf “Buitenerf” aan de Keienweg.

Hier hebben we in kleine groepjes een nieuwe boomgaard aangeplant (Stichting Landschapsbeheer Gelderland heeft kosteloos 10 fruitbomen geleverd).

Het doel van deze boomgaard is om met de cliënten van het zorg erf werkzaamheden te kunnen

doen en het fruit wordt gebruikt voor de keuken waar men veel en vaak heerlijke taarten bakt. Aan het eind van de ochtend werden we nog verrast op een rondleiding over het gehele terrein.

Ook hebben we weer de handen uit de mouwen gestoken op de Kruishaarse berg. De poel is daar schoongemaakt en er zijn weer Amerikaanse vogelkersen geroid.

In het najaar hebben we weer meegedaan aan de landelijke Natuurwerkdag. Die dit jaar gehouden werd op het landgoed Appel. Samen met de werkgroepen Gerven & Hell en de werkgroep Appel hebben we een groot stuk jonge heide ontdaan van de opslag van berken, wilgen en sparren. Jong en oud deed mee.

Ook hebben we weer de muizenruiters en de insectenhotels klaar gemaakt voor een nieuw seizoen.

We konden gewoon starten met starten met een 6tal stagiaires van Corlaer College en Aeres VMBO.

Jammer genoeg was dit van korte duur. De leerlingen van het Corlaer College mochten vanwege corona geen stage meer lopen.

We hebben een 4tal dagdelen in kleine groepjes gewerkt op het Vogeleiland in de Arkervaart.

Ondanks de Corona maatregelen hebben we toch nog weer een mooi aantal activiteiten georganiseerd.

Ook hebben we een paar nieuwe vrijwilligers mogen verwelkomen.

Hoogstambrigade

In 2021 hebben ook wij door de coronamaatregelen onze werkoctenden moeten beperken. Gelukkig hebben we in januari/februari nog op Zorg erf Buitenerf enkele fruitbomen kunnen snoeien.

In het najaar konden we gelukkig onze activiteiten weer oppakken. Op de Slichtenhorsterweg en in de wijk Corlaer zijn een tweetal boomgaarden gesnoeid.

Het aantal vrijwilligers is constant gebleven. Uitbreiding van deze werkgroep zou fijn zijn.

Rien Loman

Vogelwerkgroep 2021

Algemeen:

De vogelwerkgroep telde in 2021 totaal ruim 20 leden.

Net als in 2020 heeft Corona in 2021 nadrukkelijk zijn stempel gezet op de activiteiten van de vogelwerkgroep:

- Reguliere vergaderingen voor de volledige vogelwerkgroep zijn niet gehouden.

- Daardoor is er ook geen bespreking geweest van de activiteiten van de meeste werkgroepen.
- Geplande excursies zij helaas afgelast.

Weidevogelbescherming

Bijeenkomsten

In 2021 konden we geen startbijeenkomst houden, een afsluitende avond kon gelukkig wel. Vaste plek de laatste jaren is de tuin van Gerrie. Deze avonden worden bijgewoond door de actieve weidevogelaars en nog steeds geïnteresseerde weidevogelaars die op dit moment geen telgebied of tijd hebben om mee te doen, maar wel interesse om de ontwikkelingen van het gebied te volgen. We zien dat het daardoor ook makkelijker is om later weer eens in te stromen, hoewel dat natuurlijk niet hoeft.

Het gebied

Het waterrijke centrumgebied tussen de dijk en Nekkeveld is, doordat het onder water wordt gezet in het voorjaar, een enorme magneet voor veel weidevogels en bijzondere doortrekkers in het voorjaar. Het is zeer de moeite waard om daar in het voorjaar (februari - april) eens te gaan kijken.



Foto Jan Wouda

Nestbescherming

In 2021 heeft het werk in het veld gewoon kunnen plaatsvinden. Er kon geteld en geïnventariseerd worden en ook beschermingswerkzaamheden konden worden gedaan. Zo was een deel van het voorjaar nogal nat, er viel veel regen en in ieder geval waren de stukken land tussen Arkerweg en Arkervaart zo nat dat de nesten volliepen en de eieren in het water lagen. Na een noodkreet van Ans van het Klooster zijn Lida en ik veel het veld in geweest om met grote zakken gras de nesten hoogstpersoonlijk op te hogen: eieren eruit, gras erin en eieren er weer in. We hebben kunnen waarnemen dat deze legsels zijn uitgekomen. Het aantal gevonden nesten lag aanmerkelijk hoger dan in voorgaande jaren. Er zijn veel grutto's aangetroffen en begin juni zag

ik langs de Arkervaart een pas gemaaid weiland vol met kieviten, zeker een stuk of tachtig met zeker voor de helft vlieg vlugge jongen. Een prachtig gezicht!

Gruttotellingen

Bij de gezins- en alarmtelling zijn de resultaten ook veel beter dan voorgaande jaren. Voorheen werd er geteld tussen Arkerweg en Arkervaart. Dit jaar werd er voor het eerst geteld in een veel groter gebied. De telling heeft een mooi positief beeld gegeven. Als je voor het eerst een nieuw gebied telt maak je in feite een nul-meting. Alle volgende jaren kun je dan hier weer mee vergelijken. Ook in het gebied waar de voorgaande jaren wel is geteld zijn de resultaten dit jaar veel beter. Het is ook te zien dat de grutto's met hun jongen naar de natte gebieden trekken in het centrumgebied, hierdoor zijn daar meer alarmerende vogels (met jongen) geteld dan dat er gezinnen (nog zonder jongen) waren geteld. Voor onze polder een positief jaar voor het aantal grutto's dat succesvol heeft gebroed!

Janoh de Groot

Telpost Schuitenbeek

Al sinds januari 2009 wordt er maandelijks geregistreerd welke vogelsoorten we op onze vaste Telpost Schuitenbeek zien. Deze inventarisatie vindt plaats op elke derde zaterdag van de maand van 09.00 tot 10.00. We tellen alleen de soorten, niet de aantallen per soort.

Ondanks Corona is er in 2021 in alle maanden geteld, zij het soms met beperkte bezetting.

- 4 soorten waren nieuw op de post in 2021: Middelste Zaagbek, Grote Karekiet, Zwartkopmeeuw, Woudaap.
- De maanden maart en juni noteerden we voor 2021 het hoogst aantal soorten t.w. 44.
- Hoogste aantal ooit is 48 (2018) Het totaal aantal getelde soorten vogels in dit jaar 2021 is 93.
- Hoogste aantal ooit is 95 (2019 en 2020)
- 10 soorten vogels hebben we alle twaalf maanden van 2021 gezien. Hoogste aantal ooit is 13 (2019)

- De Wilde Eend hebben we vanaf 2010 elke maand waargenomen. Tot en met vorig jaar was dit ook de Kokmeeuw maar die hebben we in januari 2021 niet waargenomen.
- Gemiddeld waren er ruim 7 personen per keer.
- Dit jaar hebben we hele gunstige weersomstandigheden gehad. Geen enkele keer hadden we te maken met vorst of extreme warmte. En het was alle keren droog!
- Het totaal aantal waargenomen soorten vanaf 2009 is nu 140.

Opmerkelijke momenten in 2021:

1. Het Woudaapje dat zich gedurende het hele uur heeft laten bewonderen. En dat recht tegenover onze standplaats.

- En dan geen fototoestel bij je hebben!.....
2. Een luchtgevecht tussen een paar Zwarte Kraaien met een Sperwer. Wat een luchtacrobatiek.

Euro birdwatch

Landelijke info (zie www.trektellen.nl)

Op zaterdag 2 oktober hebben we weer meegeteld met de Euro birdwatch.

Van 8.00 uur tot 11.00 uur is er door vier personen geteld op onze vaste telpost van IVN-Nijkerk: Delta Schuitenbeek. Verdeeld over 48 soorten hebben we in totaal 3244 vogels geteld, waarvan 1718 trekvogels en 1516 vogels “ter plaatse”.

Heerlijk die Zwermen spreeuwen en Goudplevieren.

Coördinator vogelwerkgroep IVN Nijkerk

Jan Wouda

Plantenwerkgroep Nijkerk 2021

Afgelopen jaar bleven de neerslagtekorten beperkt, dit was ook wel nodig na 4 droge jaren. De paddenstoelen lieten in oktober op zich wachten omdat september een uitzonderlijk droge maand was. Slechts 28 mm neerslag in De Bilt tegen 78 mm normaal. En dan viel driekwart van die neerslag pas in de laatste dagen van september. Oktober werd dan weer uitzonderlijk nat in De Bilt: 145 mm tegen 81 mm normaal. In Zuid-Limburg was het t.o.v. het gemiddelde aldaar juist aan de droge kant met slecht 40-50 mm neerslag.

Rond de jaarwisseling waren de temperaturen uitzonderlijk hoog. Ondanks het landelijk verbod ging er (helaas) nog veel vuurwerk de lucht in. De gevaarlijk grote knallen nemen elk jaar in kracht toe, zelf verkeersborden zijn er niet tegen bestand. Het siervuurwerk bij ons in de buurt was erg mooi, maar voor de natuur is het allemaal niet zo best.

Boosdoeners zijn vooral de zwaveldioxide en zware metalen (kleuren) in het siervuurwerk: koper (blauw), barium (groen), antimoon (witte glittereffecten) en strontium (rood), die schadelijk zijn voor de gezondheid van mens en dier. Daarnaast worden ook zink, natrium, titaan, magnesium en cadmium (illegaal vuurwerk) gebruikt. Koper is vooral giftig voor het waterleven (alternatief voor de rode strontiumkleur zijn calcium en lithium en boor kan barium vervangen). Naast luchtvervuiling zorgt vuurwerk ook voor bodem- en watervervuiling. Dat komt door het fijnstof dat neerdaalt en door onverbrande vuurwerkresten. De concentratie fijnstof kan in steden 30x zo hoog zijn als normaal. In Den Haag 2020 was de hoeveelheid fijnstof zelfs bijna 100x zo hoog.

Corona bleef en we moesten rekening houden met de wisselende regels. Begin mei troffen we op Deuverden weer Muskuskruid aan, een lastig te vinden plantje, - zelfs als je weet waar ze staan, en halverwege de meimaand is ze alweer overwoekerd met andere lentegroeiers. Aan de Dusschoterweg werden een paar leuk plantjes gezien zoals Blauw glidkruid en Stijve ogentroost en natuurlijk de grote hoeveelheden Moerashertshooi. De enorme hoeveelheden woekerende Watercrassula baarde ons zorgen. De natuurtuin in Harderwijk leverde bijna 120 soorten op.

Daarnaast hebben we voor Natuurmonumenten een nieuw aangekocht stuk in Bloemkampen mogen inventariseren om zo te gaan bepalen welke maaimethode het beste is voor de soortenrijkdom. Komend jaar gaan we daarmee verder.

Zoals gezegd waren de paddenstoelen laat dit jaar, maar hebben we ondanks dat, halverwege oktober nog zo'n 50 soorten op naam kunnen brengen. Maar eind oktober en begin november werden er door mij meer aangetroffen, een aantal illustere vondsten: Gekraagde aardster (velen), Rechte koraalzwam, Goudvliesbundelzwam, Valse teervlekkenzwam, Fopdraadwatje, Rossig buiskussen (slijmzwam), Narcisridderszwam en zelfs de zeldzame Pruikzwam.

De winterwandeling heeft ook afgelopen jaar nog geen doorgang kunnen, maar met de toenemende resistentie van de bevolking door vaccinatie en besmetting en daardoor minder maatregelen komt het er misschien nog wel van.

Arjan Kalee, januari 2022

Fotowerkgroep

De fotowerkgroep is door de corona maar een paar keer op pad geweest. O.a. naar de natuurtuin Harderwijk en in het najaar naar Nummerdor.



Petra Heidinger

Promo werkgroep, Kraam/Winkel

Voorheen stond IVN Nijkerk nog wel eens op braderieën en markten maar in 2021 werden er nauwelijks braderieën georganiseerd en kon IVN Nijkerk dus ook nagenoeg geen acte de présence geven voor het winkelend of nieuwsgierig publiek.

Ook het “groen café” (elke derde zaterdagochtend in de maand) in de bibliotheek van Nijkerk lag aardig plat. Een paar keer doorgegaan maar omdat je allemaal afstand moet houden en mondkapjes voor is dat natuurlijk ook geen succes geworden.

In samenwerking met de fotowerkgroep is er wel nog een kleine fototentoonstelling georganiseerd in dorps huis Stuw in Hoevelaken.

De Promo stand was wel aanwezig op het succesvolle avondje Nacht v.d. Nacht (zie verslag van gidsen/wandel werkgroep).

Wandel/excursie werkgroep

De gidsen/wandel/excursie werkgroep had, in tegenstelling tot andere werkgroepen, een zeer actief 2021. Er mocht afwisselend wel met groepen buiten gewandeld worden (max 50) en soms weer niet (maximaal 4 personen met 1,5 meter). Maar de wandelgroep heeft een groot aantal wandelingen gedaan op de mooie donderdagavonden (om de week). Opkomst was erg groot (variërend van 8 mensen tot 30 mensen). De vaste club wandelaars (de harde kern) bestaat uit een 10-tal dames die elke keer al sociaal babbelend mee op pad gaat en zich laat verrassen door de natuuruitspraken van Petra of gedichten van Maarten.

In oktober vond de Nacht van de Nacht plaats. Op de Gervense Heide. Met hapjes en drankjes en prachtige afwisselende zaken werd dit event een geweldige happening.

Eind 2021 stond de prachtige Winter Kerst Wandeling (met kraam met eten op unieke locatie) op het programma. De inschrijving hiervoor was overweldigend. Bijna 50 mensen hadden aangegeven mee te willen. Helaas ging op het laatste moment deze wandeling (halve excursie) niet door dankzij vernieuwde coronamaatregelen, maar wat in een goed vat zit, verzuurt niet.

Scholenwerkgroep

In 2020 had de scholenwerkgroep nog wat aanvragen gehad, onder andere voor een schoolpleinfeest en een aantal gastlessen maar in 2021 was de animo bij de scholen dankzij Corona erg laag. Vanzelfsprekend.

Er waren geen excursies en geen gastlessen in 2021. Dus ook geen inkomsten noch uitgaves.

Een tweetal leden van de scholenwerkgroep heeft aangegeven vanwege de leeftijd (ouderdom) niet meer deel te nemen aan activiteiten van de scholenwerkgroep.

Voor leden die denken..ha...leuk..scholenwerkgroep. Kom eens langs voor een lekker bakje koffie en een goed gesprek over de mogelijkheden. Het kost je bijna geen tijd en je krijgt er zoveel dankbaarheid van kinderen voor terug. Neem even contact op met de coördinator van de scholenwerkgroep.

Ruud Verhoef

Boomfeestdag 2021

Op 10 november kon dan eindelijk de boomfeestdag 2021 plaatsvinden. Samen met de wethouder en basisschool Ichthus.



Foto Maarten Oosterkamp

Opleidingen 2021

In 2021 hebben we samen met Volksuniversiteit Nijkerk (VUN) in het najaar de Groene Cursus georganiseerd. 12 cursisten hebben in 2 maanden tijd kennis gemaakt met de natuur in de omgeving van Nijkerk/Hoevelaken.

Cursisten, docenten en cursusteam waren erg tevreden over de cursus. In 2022 staat deze weer op programma.

Natuurgidsenopleiding: In december 2021 is dan eindelijk de Natuurgidsenopleiding gestart. In samenwerking met IVN Amersfoort zijn we gestart met 24 cursisten en hopen juni 2023 de opleiding te kunnen afronden. Vanuit ons beheergebied doen er 4 cursisten mee.

Energiestrategie

Het afgelopen jaar zijn er vele bijeenkomsten geweest over de RES en de gebiedsontwikkeling bij Nijkerk aan Zee.

Natuurlijk proeven

Ook deze werkgroep had grootse plannen maar heeft door de inmiddels bekende oorzaak weinig activiteiten kunnen organiseren.